

Позоришне (дез)илузије

Да се разумемо: Јасна Ђуричић и Борис Исаковић су такви глумци, да би, у њиховом тумачењу, и читање телефонског именика био узбудљив позоришни догађај. Та овештала критичарска фраза, овде намерно употребљена у сврху солидарисања с низом шаблонских или, лепше звучи, архетипских изакулисних ситуација у које писац (иначе и глумац и редитељ) Луц Хибнер, у комаду *Грета*, страница 89, ставља двоје својих протагониста, хоће на самом почетку да стави до знања да су управо глумци оно највредније и најдрагоценије што доноси истоимена представа, прексиноћ премијерно изведена у Српском народном позоришту. А сад: увод, разрада, закључак... Дакле, немачки писац, наш савременик, пише комад о позоришту, а на примеру проба једне сцене из Гетеовог *Фауста*, Гретине сцене са шкрињом, на страници 89. Протагонисти су Глумица и Редитељ. Шта је Хибнеру *Фауст* и зашто баш тај комад? Па, ваљда, да би, попут нихилисте и разбијача илузија – Мефиста – демистификовао један свет који управо почива на илузијама и, потом, будући да и сам у том свету живи, отворио глумцима простор за – стварање нове илузије. Управо тај дијалектички скок догодио се у представи Бориса Лијешевића, младог, талентованог, али надасве интелигентног редитеља који је, најпре, препознао ту двоструку пишчеву „игру“, ту његову потребу за демистификацијом и поновном мистификацијом позоришта, а потом, у идиому сценског минимализма, усредсређујући се на глумце, одговорио – истом мером, стварајући духовиту, повремено дирљиву и пре свега чаробну позоришну илузију. Сву деликатност и минуциозност Лијешевићевог (условно „невидљивог“) редитељског рада, у овом случају, препознајемо тек „из контре“, при покушају да одговоримо на питање: шта би ту урадио мање интелигентан, а при том препотентан редитељ? Каква је то приземна лакрдија могла бити! А кад смо већ код лакрдије, писац је, између осталих, понудио и такве (редитељске и глумачке) архетипове (од којих су неки и „препевани“ на овдашње, но с мером и духовито), али с колико глумачког доброг укуса, маште, задивљујуће моћи трансформације и интелигентне дистанце Јасна Ђуричић и Борис Исаковић играју и – што је ваљда најтеже – онеобичавају сопствену свакодневицу, сопствено искуство! Њих двоје, из етиде у етиду (насловљене, примера ради: редитељ тезгарош, глумица почетница, редитељ фројдист, дива, редитељ љубитељ штриха...) супериорно, духовито, надахнуто и с лакоћом коју поседују само највећи, показују својих „хиљаду глумачких лица“. Без геста вишка, без „куповања“ публике, без грубог упирања прстом, чак и кад их текст упућује на критичност спрам сопствене професије и, поготово, њеног социјалног контекста, Јасна Ђуричић и Борис Исаковић су нам приредили изузетно вече врхунске глуме која се не удвара али осваја, до мере да вам је жао што се завршило. Прошли смо, с њима, кроз стања бола и радости,

фрустрација и прикраћености, истинског и оног хињеног трагања за суштином (позоришног чина) и истовремено се предавали илузији коју су нам понудили, поштујући с пуним поверењем ту „невидљиву“ редитељску руку која их је ритмички и значењски прецизно водила из једног стања/ситуације/ жанра у други... А ако ћемо о климаксу, то је сцена у којој Борис Исаковић, у улози остарелог глумца који воли да режира, у једном тренутку преузима Глумичину улогу, стаје на рампу и говори њен текст! Дирљиво, потресно, као сублимација оног „глумац-је-глумац...“ или, другачије: „играо бих и Лава“!

Даринка Николић